

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů k dohodám mezi EU a Švýcarskem o automatické výměně daňových informací

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na webových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2015/C 289/06)

Shrnutí

EU podepsala nebo právě projednává dvoustranné dohody se Švýcarskem, Andorrou, Lichtenštejnskem, Monakem a San Marinem s cílem regulovat a podpořit výměnu finančních údajů souvisejících s daněmi a ukončit tak bankovní tajemství v daňové oblasti.

Na základě ustanovení dohody nedávno uzavřené se Švýcarskem („Dohoda“) se evropský inspektor ochrany rozhodl vyzvat zákonodárce EU, aby zavedl opatření na ochranu údajů v budoucích podobných dvoustranných dohodách týkajících se automatické výměny daňových informací.

Kontext: Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) byla pověřena skupinou G20, aby vytvořila jednotný celosvětový standard pro automatickou výměnu informací o finančních účtech tak, aby byla zavedena automatická výměna informací jako prostředek boje proti přeshraničním daňovým podvodům a daňovým únikům, a to díky zajištění plné průhlednosti daní a spolupráce mezi daňovými správami na celém světě. OECD přijala takový systém v červenci 2014 („Celosvětový standard“).

Za účelem zavedení celosvětového standardu do výměny dat mezi EU a Švýcarskou konfederací, Dohoda – podepsaná stranami dne 27. května 2015 a nahrazující předchozí dohodu ve stejné věci – obsahuje řadu ustanovení, která upravují automatickou výměnu daňových informací mezi dotčenými daňovými orgány ve Švýcarsku a ve členských státech.

Taková zvýšená pozornost věnovaná daňovým únikům a automatické výměně finančních informací volá po vhodných ochranných opatřeních v zájmu zachování práva na ochranu údajů.

Ochranná opatření: Evropský inspektor ochrany údajů konstatuje, že navzdory ustanovením o ochraně údajů obsaženým v článku 6 Dohody nebyla základní opatření na ochranu údajů plně provedena. Domnívá se, že zejména následující ochranná opatření by byla vhodná:

- (i) podmínit shromažďování a výměnu informací souvisejících s daněmi faktickým rizikem daňového úniku;
- (ii) omezit účel zpracování údajů na sledování legitimního cíle politiky (tj. boj proti daňovým únikům), zabránit jejich používání pro další účely bez informování subjektů údajů;
- (iii) zajistit řádné informování subjektů údajů, pokud jde o účel a způsob zpracování jejich finančních údajů, včetně příjemců jejich údajů;
- (iv) stanovit explicitně normy pro zabezpečení a ochranu údajů, kterými se musí řídit soukromé i veřejné subjekty zapojené do shromažďování a výměny daňových informací;
- (v) stanovit explicitní lhůtu pro uchování informací platnou pro vyměněné daňové informace a přikazovat jejich odstranění, jakmile tyto informace již nebudou zpracovávány za účelem boje proti daňovým únikům.

I. ZAVEDENÍ CELOSVĚTOVÉHO STANDARDU PRO AUTOMATICKOU VÝMĚNU INFORMACÍ O FINANČNÍCH ÚČTECH

1. Důležitost automatické výměny informací jako prostředku boje proti přeshraničním daňovým podvodům a daňovým únikům prostřednictvím zajištění plné průhlednosti daní a spolupráce mezi daňovými správami na celém světě byla uznána na mezinárodní úrovni. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) byla pověřena skupinou G20, aby vytvořila jednotný celosvětový standard pro automatickou výměnu informací o finančních účtech. Celosvětový standard vydala rada OECD v červenci roku 2014.

2. V EU, s cílem zachovat rovné podmínky hospodářských subjektů, byly podepsány smlouvy se Švýcarskem, Andorrou, Lichtenštejnskem, Monakem a San Marinem, které obsahují opatření rovnocenná s opatřeními stanovenými ve směrnici 2003/48/ES (o zdanění příjmů z úspor ve formě příjmů úrokového charakteru) ⁽¹⁾. Účelem těchto dohod bylo regulovat a usnadnit výměnu finančních informací nezbytných pro daňové účely mezi příslušnými orgány zemí zapojených do dohod a ukončit tak bankovní tajemství v daňové oblasti.
3. Dne 27. května 2015 předseda Rady podepsal jménem Evropské unie protokol, jímž se mění dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací, kterou se stanoví opatření rovnocenná opatřeními stanoveným ve směrnici Rady č. 2003/48/ES o zdanění příjmů z úspor ve formě příjmů úrokového charakter (dále jen „Dohoda“). Schválení uzavření dohody ze strany Evropského parlamentu v současné době probíhá.
4. Ve snaze minimalizovat náklady a administrativní zátěž jak pro daňové správy, tak pro hospodářské subjekty, má Dohoda za cíl uvést stávající Dohodu o úsporách se Švýcarskem do souladu s EU a s mezinárodním vývojem, pokud jde o automatickou výměnu informací. Tím se zvýší průhlednost daní v Evropě a bude vytvořen právní základ pro zavedení celosvětového standardu OECD do automatické výměny informací mezi Švýcarskem a EU.
5. Za účelem zavedení celosvětového standardu do výměny dat mezi EU a Švýcarskou konfederací proto Dohoda obsahuje řadu ustanovení, která upravují automatickou výměnu daňových informací mezi dotčenými daňovými orgány ve Švýcarsku a ve členských státech.
6. Zvýšená pozornost věnovaná daňovým únikům a automatické výměně finančních informací však volá po vhodných ochranných opatřeních v zájmu zachování práva na ochranu údajů. Je to klíčový aspekt vzhledem k tomu, že pravidla OECD pro automatickou výměnu vycházejí ze zásad již používaných v právních předpisech USA k tomuto tématu (US FATCA), které však volí odlišný přístup k záležitostem ochrany údajů ⁽²⁾.
7. Pokud jde o ochranu osobních údajů, je třeba poznamenat, že Dohoda zahrnuje ve svém článku 6 ustanovení o důvěrné povaze a ochraně údajů. Kromě toho je třeba připomenout, že Komise přijala rozhodnutí o přiměřenosti ⁽³⁾, ve kterém shledala, že právní rámec platný ve Švýcarsku pro ochranu údajů je v souladu se zásadami směrnice č. 95/46/ES („směrnice o ochraně údajů“), což umožňuje neomezený přenos dat v souladu s články 25 a 26 téže směrnice.
8. V tomto stanovisku bychom chtěli formulovat řadu úvah zaměřených na důsledky Dohody pro ochranu údajů s cílem poskytnout pokyny ohledně základních ochranných opatření, která by měla být začleněna do budoucích dvoustranných dohod uzavíraných EU za účelem usnadnění automatické výměny informací o finančních útcích.

III. ZÁVĚR

29. Ve světle výše uvedených úvah bereme na vědomí skutečnost, že zavedení celosvětového standardu se považuje za nezbytné pro boj proti daňovým únikům a tudíž pro zajištění rovných podmínek tržních subjektů.
30. Přesto se domníváme, že během fáze vyjednávání by měla být provedena řada oprav v dohodě, aby lépe upravovala otázky ochrany údajů. Nyní vyzýváme zákonodárce EU, aby zavedl taková opatření na ochranu údajů do budoucích prováděcích opatření Dohody a do budoucích dvoustranných dohod, které budou uzavřeny s jinými zeměmi ve stejné věci. Zejména by jakákoliv podobná dohoda nebo budoucí prováděcí opatření měly:
 - zajistit proporcionalitu zpracování údajů tím, že podmíní shromažďování a výměnu daňových informací faktickým rizikem daňových úniků a zavede kritéria pro osvobození nízkorizikových účtů z vykazování;
 - omezit účel zpracování údajů na sledování legitimního cíle politiky a zabránit jejich používání pro další účely bez informování subjektů údajů;

⁽¹⁾ Směrnice Rady 2003/48/ES z 3. července 2003 o zdanění příjmů z úspor ve formě příjmů úrokového charakteru (Úř. věst. L 157, 26.6.2003, s. 38).

⁽²⁾ Dopis pracovní skupiny zřízené podle článku 29 ze dne 18.9.2014 o společných standardech výkaznictví OECD, k dispozici na http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/files/2014/20140918_letter_on_oecd_common_reporting_standard.pdf

⁽³⁾ Rozhodnutí Komise 2000/518/ES ze dne 26. července 2000, k dispozici na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1415700329280&uri=CELEX:32000D0518>

- zajistit řádné informování subjektů údajů (podle článku 10 směrnice o ochraně údajů), pokud jde o účel a způsob zpracování jejich finančních údajů, včetně příjemců jejich údajů;
- stanovit explicitně normy pro zabezpečení a ochranu údajů, kterými se musí řídit soukromé i veřejné subjekty zapojené do shromažďování a výměny daňových informací (*ochrana soukromí již od návrhu*). Také by měla stanovovat sankce v případě porušení těchto ustanovení;
- stanovit explicitní lhůtu pro uchování informací platnou pro vyměněné daňové informace a přikazovat jejich odstranění, jakmile tyto informace již nebudou zpracovávány za účelem boje proti daňovým únikům.

V Bruselu dne 8. července 2015.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
asistent evropského inspektora ochrany údajů
